

Wpływ dn. 4. II. 1944
L. dz. 135/44
Przydział.....

25 stycznia 1944 rok

135

Wielce Szanowny Panie Hudsonie,

1/. List niniejszy piszę w zastępstwie Pedro, który, jak to meldowaliśmy w poprzedniej poczcie, wyjechał do Curitiby i Sao Paulo i wróci do Rio 3.II.rb.

2/. Przed chwilą tomaszewscy doreczyli mi list z Centrali z 5 stycznia rb., L.dż.12/44, zawierający wewnątrz kwotę cruzeiro 9.600.00.

Ucieszyłem się bardzo "wyjaśnieniami kasowymi", z których wynika, iż wszystkie nasze obliczenia były O.K. Wobec tego, dalesze miesięczne rozliczenia opieramy na wyprowadzonym przez nas saldzie. Gdyby zachodziła potrzeba wyrównania różnicy cruz. 20.83, proszę nas o tym powiadomić, a wprowadzimy odpowiednią sumę do kasy.

3/. W sprawie wyjazdu Steffalla, płk. Arciszewski wysłał ostatnio dodatkowo list do płk. Jakobs'a z Naval Air Priorities Office, prosząc o załatwienie sprawy priority i jednocześnie o ewent. zgodę na przejazd samolotem wojskowym z Rio de Algieru lub nawet samego Cairu. Przejazd darmowy jest możliwy oczywiście jedynie w wypadku, jeśli Steffall będzie jechał nie jako urzędnik MSZ., lecz jako oficer, /przynajmniej - poczynając od Rio/.

4/. W poczcie jaka dzisiaj nadeszła znajdował się list do Konrada Baziluka. Przypuszczam, iż został on dołączony omyłkowo, /w tekście listu Centrali nie było żadnego wyjaśnienia/, bowiem adresat zamieszkuje na terenie Argentyny, /Rosario de Santa Fe/. List prześlemy pierwszą okazją Steffallowi.

5/. Do niniejszej poczty załączam raport KW. Doskonale zdaję sobie sprawę, iż jest w nim szereg informacji o wartości raczej lokalnej, niż międzynarodowej. Wiadomości takie jednak zbieramy, interesują one bardzo naszych aljantów działających na tutejszym terenie, a współpraca z nimi jest przecież jednym z celów naszej działalności.

Stale przygotowujemy dla nich specjalne opracowania w języku angielskim, odpisy przekazanych ostatnio prześle następną pocztą.

6/. Do poczty niniejszej dołączam list jaki otrzymałem od płk. Arciszewskiego, z prośbą o przekazanie p.Zamoyskiej. Prosimy o oddanie go adresatowi, gwoli dobrych stosunków na naszym lokalnym terenie.

Przesyłam wyrazy uszanowania oraz bardzo serdeczne pozdrowienia

Yankowski

L.dż. 16/44

Wpływ dn. 9. II. 1944
L. dz. 152/44
Przydział.....

152

Do
Centrali w New Yorku

1/. Meldunek niniejszy pisze w nieobecności Pedro, który - w drodze powrotnej z Curitiby - przebywa obecnie w Saõ Paulo i wraca do Rio w dniu 3 bm. wieczorem.

Wczoraj rozmawiałem z Pedro telefonicznie - jest bardzo zadowolony z wyników podróży i wiezie ze sobą szereg interesujących materiałów.

2/. Wczoraj nadszedł list z Centrali z 19.I. rb., L.dż.62/44, a w nim kwota cruzeiro 12.443.00.

W sprawie poruszonej w punkcie drugim tego listu, a dotyczącej korespondencji wysyłanej przez Pedro, w charakterze pokrywkowym "attache morskiego", wyjaśnienia prześle osobiście Pedro, po swym powrocie do Rio.

3/. W dniu 27. stycznia rb. otrzymaliśmy szyfrem Fryderyka telegram od Jania, w którym podano nam jakiego pseudonimu będzie używał w korespondencji służbowej zastępcą Szefa Oddziału. Przy sposobności melduje, iż nieznanymi nam powodów przestała funkcjonować droga wysyłki depesz via Montevideo i obecnie wszystkie telegramy idą i przychodzą drogą zwykłą.

4/. W sprawie ppor. Karola Orłowskiego nie mamy żadnych dalszych informacji, pomimo zapowiedzi z Centrali, iż około 15 stycznia powinien on być w Natalu.

5/. W ubiegłym tygodniu przybył do Rio z Kanady sierżant Iwanicki, który był na przeszkoleniu lotniczym w Kanadzie i otrzymał dwutygodniowy urlop dla odwiedzenia siostry zamieszkałej w Rio. Iwanicki doręczył p.płk. Arciszewskiemu pakiet z instrukcjami, które Pedro pozostawił w New Yorku, co było przedmiotem korespondencji z Centralą.

W dniu dzisiejszym Iwanicki wyleciał samolotem wojskowym USA. w drodze powrotnej do Kanady.

6/. W związku z powiadomieniem nas, iż z dniem 1-go lutego obejmuje urządowanie nowy Kierownik Placówki Estezet, prosimy o instrukcje, w jaki sposób adresować na przyszłość korespondencję wysyłaną do Centrali./via tomaszewskich/.

7/. Na terenie Rio obserwujemy coraz bardziej wzmożoną akcję komuny, wśród t.zw. starej emigracji. Czynniki komunistyczne uzyskały znaczne wpływy wśród członków jedy-go polskiego towarzystwa w Rio - "Polonja". Łączy się to z akcją antyrekrutacyjną, skierowaną zwłaszcza na oczekujących na wyjazd ochotników oraz z próbami zaagitowania marynarzy USA pochodzenia polskiego, licznie odwiedzających towa-

rzystwo "Polonja".

Sprawa jest tym poważniejsza, iż w konsekwencji może spowodować represje policyjne w stosunku do towarzystwa polskiego, /na terenie którego "działa" wielu agentów władz bezpieczeństwa, bądź też jakąś reakcję ze strony powołanych czynników USA, które bardzo uważnie obserwują przebywających w Rio marynarzy ze statków handlowych, a zwłaszcza z okrętów wojennych.

Bliższe szczegóły podamy w raporcie KW.

8/. Raport kasowy, organizacyjny, sytuacyjny i ewent. inne opracowania aktualne, wyślemy następną pocztą - t.j. za tydzień, chcemy bowiem uwzględnić materiały jakie przywiezie ze sobą z podróży Pedro.

W załączeniu przesyłam notatkę prasową i raport w sprawie cerkwi prawosławnej w Brazylii oraz tłumaczenie raportu o ukraińcach w Brazylii, specjalnie "spreparowanego" dla Tomasa i Stanisława, /z pominięciem informacji, które mogłyby wywołać nieprzychylnie dla nas komentarze i ze specjalnym oświetleniem stosunków polsko-ukraińskich/. Tłumaczenie to doręczyliśmy obu zainteresowanym.

W imieniu nieobecnego Pedro i całej placówki przesyłamy wyrazy powitania i serdeczne pozdrowienia nowemu Szefowi, oczekując Jego dyspozycji

Janowski